

JAAKKO MATTILA

13.1.–5.2.2023

Jaakko Mattilan uusin näyttely perustuu maalauksen kolmen peruslajityypin rinnakkaiselolle. Mattila esittelee omat tulkintansa asetelmasta, maisemasta ja muotokuvasta. Kaikki taiteilijan tulkinnat ovat kuitenkin toteutettu abstraktin maalauksen erilaisilla kielillä, mutta Mattila tuo mukaan myös erilaisia esittäviä elementtejä tai tarjoaa vihjeitä figuratiiviseen katsomiseen. Abstraktio on Mattilalle omin ilmaisutapa ja hänen teoksensa ovat kaikki sukua toisilleen tavalla tai toisella. Taiteilija on yleisesti ottaen kiinnostunut universumimme raja-alueista tai vaikkapa kuvitelmista siitä, miltä kasvien aura näyttää.

Gallerian ensimmäisen näyttelytilan täyttävät Mattilan virtuoosimaiset akvarellit, joissa hän tutkii geometrian keinoin vaaleiden valöörien ja valkoisen paperin rajapintaa. Teosten tilallisuus linkittyy Mattilan ajatuksissa maisemallisuuteen, joten näyttelyn ensimmäinen osuus käsitteleekin maisemaa maalauksellisena peruskategoriana. Mattila on viime aikoina kokeillut sitä, miten esimerkiksi Instagramin algoritmit, alkavat elää omaa elämänsä, kun taiteilija tykkää sosiaalisessa mediassa kaikesta sellaisesta mitä hänelle ehdotetaan. Tällöin raja hyvän ja huonon maalauksen välillä katoaa, joka taas avaa ihan uusia näkökulmia nykytaiteen maailmasta ja todellisuuksista. Kokeilun innoittamana Mattila antaa nykyään valumien ja muiden ”virheiden” näkyä akvarelleissaan aikaisempaa enemmän. Tässä yhteydessä myös Mattilan paperin muistiksi kutsuma materiaallinen mukautuvuus näyttäytyy uudenaikaisena mahdollisuutena.

Näyttelyn toisessa salissa on esillä taiteilijan alkydimaalauksia, jotka taiteilija hahmottaa akvarelliensa antiteeseiksi, sillä niiden tekoprosessi on intuitiivinen ja teosten ulkoasu on ekspressiivisen voimakas. Hän aloittaa alkydimaalaustensa teosprosessin läiskimällä maalia pinnalle, minkä jälkeen hänellä on tunnin verran aikaa työstää teosta. Näyttelyn alkyditeokset ovat abstrakteja, mutta niissä on osia, jotka on mahdollista tulkita esittäviksi. Mattilaa on aina kiinnostanut avaruus ja sen rajapinnat, joten tällä kertaa hän on luonut tähtikuvioita kuvastelevia muotoja teoksiinsa. Tähtikuviot ovat tietyllä tapaa esittäviä vain omasta ja kapeasta perspektiivistämme käsin, ja maailmanselityksinä nykynäkökulmasta absurdejakin, mutta niissä on kuitenkin jotakin arkkityyppistä kiehtovuutta. Tunnistaessamme *ouroborksen*, häntänsä purevan käärmeen, tai tyylitellyn ihmisfiguurin näemme asiat jostakin näkökulmasta ja tulkitsemme ne kuviksi jostakin. Tällainen ajattomuus on alkanut kiinnostaa Mattilaa viime aikoina yhä enemmän. Tai kuten hän itse ilmaisee: ”Abstraktin taiteen yksi lähtökohta on maailman käsittäminen niin, että näkemässämme ei ole koko totuus, vaan olemassa on muutakin.”

Näyttelytiloista pienimmässä on esillä Mattilan tulkinta asetelmamaalauksesta, jossa hän maalaa näyttelyn aikana teoksia luonnonväreillä, joita saadaan talviaikaan saatavilla olevista kotimaisista kasviksista. Teoksen taustalla on suomalaisen kokin Toni Toivasen (Ravintola NOMA) kanssa aloitettu yhteistyöprojekti värikokeilujen kanssa. Mattilaa inspiroi luonnonvärien vaihteleva muuttuvuus, sillä osa niistä haalistuu nopeasti, kun taas toiset sävyt säilyvät lähes muuttumattomina koko näyttelyn ajan. Teoskokonaisuus tulee muuttumaan näyttelyn aikana taiteilijan työstäessä sitä.

Jaakko Mattilan taiteellinen ilmaisu aukeaa useisiin ulottuvuuksiin, sillä hänen abstrakti ilmaisunsa sisältää niin geometrisen järjestelmällisyyden kuin ekspressiivisen väri-ilottelun. Nämä puolet täydentävät toisiaan, mutta niiden avulla taiteilija voi myös siirtyä uusiin yllättäviin suuntiin, koska hän löytää työskentelynsä myötä kaikkea odottamatonta ja suunnittelematonta. Tämän vision avulla voi matkaila pitkin universumia ajassa, materiaassa ja tilassa, ja kaikki tämä maalauksen keinoin.

FT Juha-Heikki Tihinen

Jaakko Mattila (1976) valmistui BA:ksi vuonna 2001 *The Surrey Institute of Art & Design University Collegesta*. Nyt avautuva kokonaisuus on kolmas Amaan toteutettu näyttely. Mattila on järjestänyt yksityisnäyttelyitä vuodesta 1999 Suomen ohella niin Euroopassa kuin Aasiassakin, minkä lisäksi hän on osallistunut lukuisiin ryhmänäyttelyihin ympäri maailman. Taiteilijan teoksia on tärkeimmissä kotimaisissa museokokoelmissa, minkä lisäksi hänen teoksiaan on yksityiskokoelmissa Euroopassa, Aasiassa ja Yhdysvalloissa. Mattilan ja Jussi Ängeslevän toteuttama julkinen teos *Homo Sapiens* valmistui vuonna 2022 Oulun yliopistolliseen sairaalaan.

Lisätietoja, gallery@ama.gallery, <http://www.ama.fi>